

SONATESATSFORM

En sonatesatsform, også bare kaldet sonateform, var en meget udbredt formtype i klassiken (1750-1815), og den anvendtes naturligvis i klaversonater (deraf navnet) og i symfonier og almindeligvis i første og sidste sats.

Til forskel fra barokken, den musikalske genre der kom før (Bach, Vivaldi osv), begyndte man i klassiken at arbejde med to temaer - et hovedtema (HT) og et sidetema (ST).

Hovedtemaet åbnede satsen så det skulle gerne være lidt voldsomt / kraftigt / maskulint og iørefaldende så publikum var klar over at musikken nu var startet. Lidt senere introducerede komponisten så *sidetemaet* der gerne var blidere, mere lyrisk og feminint.

De to temaer var således kontraster til hinanden og satsens udvikling var bl.a. bestemt af arbejdet med de to forskellige temaer.

Satsen **form** var almindeligvis en tredelt ABAform:

- Først kommer *Ekspositionsdelen* hvor de to temaer bliver præsenteret. Denne del bliver normalt gentaget. Hovedtemaet præsenteres naturligt nok i Tonika, mens Sidetemaet i durtonearter oftest placeres i Dominanttonearten.
- Dernæst kommer *Gennemføringsdelen* hvor komponisten arbejder med temaerne - eller eventuelt kun det ene, eller andre af satsen temaer (som i *Eine Kleine Nachtmusik*, 1. sats) - for ligesom at se hvad man kan få ud af dem, arbejde med konflikten mellem temaerne. Denne del kaldes også *Modulationsdelen* fordi musikken ofte skifter toneart her - den modulerer.
- Til slut kommer *Reprisen* hvor vi vender hjem til de to temaer i deres - næsten - originale udformning. Både HT og ST er her i Tonika.
- Til allersidst er der så en *Coda* der runder satsen af.